

EUROPOS KOMISIJA

Bruselis 2007.03.14
K(2007) 1270

Tema: Valstybės pagalba. Lietuva
Pagalbos Nr. N 436/2006
Pagalba biodyzelino gamybos plėtojimui

Gerbiamasis pone,

1. Procedūra

- (1) Vadovaudamasi EB sutarties 88 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos nuolatinė atstovybė Europos Sąjungoje 2006 m. liepos 3 d. raštu, kuris buvo registruotas 2006 m. liepos 6 d., pranešė Komisijai apie šią priemonę. 2006 m. rugsėjo 12 d. raštu, registruotu 2006 m. rugsėjo 12 d., 2006 m. gruodžio 15 d. raštu, registruotu 2006 m. gruodžio 15 d., ir 2007 m. vasario 8 d. raštu, registruotu 2007 m. vasario 8 d., Komisijai buvo pateikta papildomos informacijos.
- (2) Komisija neprieštarauja priemonei, apie kurią pranešė Lietuvos Respublika, nes ji yra suderinama su EB sutartimi.
- (3) Priimdama šį sprendimą, Komisija atsižvelgė į tokias aplinkybes:

2. Aprašymas

2.1 Pavadinimas

- (4) Pagalba biodyzelino gamybos plėtojimui.

2.2 Schemos trukmė

- (5) 6 metai po Komisijos patvirtinimo.

2.3 Biudžetas

- (6) Visas biudžetas: 118 290 000 LTL (apie 34,4 mln. EUR).

Jo Ekselencija Užsienio Reikalų Ministras PETRAS VAITEKŪNAS
Užsienio reikalų ministerija
J. Tumo-Vaižganto g. 2
LT-01511 Vilnius
Lietuva

2.4 Pagalbos gavėjai

(7) 11–50 įmonių: rapsų aliejaus, iš kurio gaminamas rapsų metilo esteris, gamintojai.

2.5 Pagalbos gavėjų atranka

(8) Lietuvos valdžios institucijos pranešė, kad pagalba pareiškėjui gali būti skiriama, jeigu jis atitinka šiuos kriterijus:

- pareiškėjas yra sumokėjęs mokesčius Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams arba Valstybinės mokesčių inspekcijos administruojamiems fondams (išskyrus tuos atvejus, kai mokesčių, delspinigių arba baudų mokėjimas yra atidėtas kaip numatyta Lietuvos Respublikos teisės aktuose arba kai yra nagrinėjamas bet koks su minėtais mokesčiais, delspinigiais arba baudomis susijęs mokestinis ginčas);

- pareiškėjas nėra įsiskolinęs Valstybinio socialinio draudimo fondui ir laikosi savo įsipareigojimų muitinei;

- pareiškėjas superka žaliavą tiesiogiai iš ūkininkų, deklaravusių savo žemės ūkio paskirties žemę ir pasėlių plotus, valstybės rezervo arba kitų subjektų. Lietuvos valdžios institucijos patikino, kad pagalba suteikiama ir tais atvejais, kai žaliava superkama per tarpininkus;

- rapsų aliejaus augintojai, naudojantys savo teisėtai valdomoje žemėje išaugintą žaliavą, žemės ūkio paskirties žemę ir pasėlių plotus deklaravo nustatyta tvarka;

- pareiškėjas turi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) arba išteklių naudojimo (IN) leidimą, jeigu to reikalaujama pagal *Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklės*, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (Žin., 2002, Nr. 85–3684, 2005, Nr. 103–3829), arba pagal *Aplinkos apsaugos normatyvinį dokumentą LAND 32–99 „Gamtos išteklių naudojimo leidimų išdavimo ir gamtos išteklių limitų bei leistinos taršos į aplinką normatyvų nustatymo tvarka“*, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 387 (Žin., 1999, Nr. 106–3087);

- pareiškėjas naudoja reikiamą rapsų aliejaus, rapsų metilo (etilo) esterio arba bioetanolio gamybos technologiją ir įrangą;

- pareiškėjas yra savo ūkį įregistravęs ūkininkas (fizinis asmuo) arba įmonė (juridinis asmuo);

- pareiškėjas paraišką ir patvirtinamuosius dokumentus pateikia iki nustatyto galutinio termino.

2.6 Tikslas

(9) Schema, apie kurią pranešta, siekiama skatinti biodyzelino gamybos plėtojimą.

2.7 Teisinis pagrindas

(10) Teisinį pagalbos teikimo pagrindą sudaro šie teisės aktai:

- Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymas (Žin., 2004, Nr. 28-870);
- Biokuro gamybos ir naudojimo skatinimo 2004–2010 metais programa (Žin., 2004, Nr. 133–4786).

2.8 Priemonės aprašymas

- (11) Schema, apie kurią pranešta, pakeičia esamą pagalbos priemonę „Pagalba biodegalų gamybos plėtrai“, apie kurią, kaip ir apie kitas žemės ūkio sektoriuje taikomas valstybės pagalbos priemones, vadovaujantis Stojimo sutarties IV priedo 4 skyriaus nuostatomis Komisijai buvo pranešta 2004 m. rugpjūčio 31 d. raštu, registruotu 2004 m. rugpjūčio 31 d.
- (12) Pirminis šios schemos tikslas yra pasiekti tikslus, nustatytus 2003 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/30/EB¹, kuria visos valstybės narės skatinamos transporte naudojamą dyzeliną arba benzinaus keisti biokuru ir kitu atsinaujinančiu kuru ir taip prisidėti prie numatytų tikslų, tokių kaip klimato kaitos švelninimo išpareigojimų laikymasis, aplinkai nekenksmingo saugaus tiekimo užtikrinimas ir atsinaujinančių energijos šaltinių skatinimas, įgyvendinimo. Lietuvos valdžios institucijos pranešė, kad iki 2010 m. biokuras pakeis 5,75 % mineralinio kuro.
- (13) Kitas šios priemonės tikslas – plėtoti žemės ūkio sektorių sudarant galimybes žemės ūkio produktus naudoti ne maisto reikmėms.
- (14) Šia schema siekiama nustatytus tikslus įgyvendinti kompensuojant papildomas sąnaudas, susidarancias naudojant aplinkai nekenksmingus gamybos būdus palyginti su įprastais gamybos procesais.
- (15) Pagalbą pagal „Biodegalų gamybos plėtros finansavimo taisyklės“ administruos atitinkamas Nacionalinės mokėjimų agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kontrolės departamento teritorinis skyrius.
- (16) Lietuvos valdžios institucijos pranešė, kad pagalbos gavėjams ketinama išmokėti po 160 LTL už toną žaliavos, gautos nuo atitinkamų metų sausio 1 d. iki lapkričio 15 d. Didžiausias rapsų kiekis, už kurį skiriama pagalba, bus nustatytas remiantis Direktyvos 2003/30/EB nuostatomis. Bus tvirtinama tik viena to paties subjekto paraiška. Iš išaugintos arba supirktos žaliavos pagamintas rapsų aliejus rapsų metilo (etilo) esterio gamintojams turi būti pristatytas ne vėliau kaip iki kiekvienų metų liepos 1 d.
- (17) Lietuvos valdžios institucijos pateikė remiantis gamybos sąnaudomis ir biokuro pardavimo kaina išsamiai apskaičiuotą kompensacijų dydį (žr. I priedą). Jos taip pat pranešė, kad 5% gamybos sąnaudų sudaro pelno marža. Be to, buvo pateiktos lentelės, kuriose nurodoma biokuro rinkos kaina ir jo energijos kiekis lyginant su įprastu kietuoju kuru. Iš pateiktos informacijos matyti, kad biodyzelino gamybos kaina yra 2,45 LTL/l, kietojo kuro gamybos kaina – 1,29 LTL/l, biokuro mišinio² pardavimo kaina yra 2,16 LTL/l, o kietojo kuro pardavimo kaina – 2,14 LTL/l.

¹ OL L 123, 2003 5 17, p. 42.

² Lietuvoje pagamintas rapsų metilo esteris gaminant biokurą maišomas su mineraliniu dyzelinu (santykiu 3 %: 5 %).

- (18) Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad remiantis pateiktais duomenimis, pagalba neviršija kompensuojamos sumos, kurią sudaro energijos, gautos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, gamybos sąnaudų ir tos energijos rinkos kainos skirtumas, ir kad nebus skiriama per didelė kompensacija.
- (19) Lietuvos valdžios institucijos patikino, kad sąnaudų ir kainų pokyčiai bus stebimi ir kad siekiant išvengti per didelių kompensacijų skyrimo pagalbos dydis bus atitinkamai persvarstomas bent vieną kartą per metus.
- (20) Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad jokia pagalba nebus teikiama darbui arba veiklai, pradėtiems prieš tinkamai pateikiant paraišką pagalbai gauti kompetentingoms institucijoms ir prieš joms priimant šią paraišką ir įsipareigojant, vykdyti.
- (21) Lietuvos valdžios institucijos pranešė, kad ši pagalba nebus skiriama, jei pagal kitas vietas, regionines, nacionalines arba Bendrijos schemas jau bus skirta pagalba toms pačioms pagalbos gavimo kriterijus atitinkančioms išlaidoms kompensuoti.

3. Įvertinimas

3.1 EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje apibrėžta pagalba

- (22) Pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra draudžiama, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (23) Šiuo atveju susiklosto minėtos aplinkybės. Ši priemonė suteikia pranašumą pagalbos gavėjams. Labai svarbi yra valstybių prekyba kuru. Pranašumas suteikiamas pasinaudojus valstybės ištekliais, nes pagalbos priemonė yra finansuojama skiriant tiesioginę dotaciją iš valstybės narės biudžeto. Ji suteikia pranašumą tam tikroms Lietuvos Respublikos žemės ūkio įmonėms. Taigi priemonė gali iškraipyti konkurenciją ir daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Todėl taikoma EB sutarties 87 straipsnio 1 dalis.

3.2 Bendrijos aplinkai nekenksmingo kuro politika

- (24) Biokuro ir kito atsinaujinančio kuro, kuris pakeistų dyzeliną ar benzina, skatinimas – tvirtai nustatytas Bendrijos prioritetas. Tikimasi, kad jo laikantis bus prisidedama prie tokių tikslų, kaip CO₂ emisijų mažinimas ir aplinkai nekenksmingo saugaus tiekimo užtikrinimas, įgyvendinimo³. Tiksliau sakant, biokuro direktyvos 3 straipsnyje nustatoma 5,75 % viso transportui sunaudojamo benzino ir dyzelino kiekio, tiekiamo į rinką iki 2010 m. gruodžio 31 d., rekomenduojama vertė. Komisijos biokuro politika išdėstyta 2005 m. gruodžio 27 d. Komisijos komunikate „Biomasės veiksmų planas“ ir 2006 m. vasario 8 d. Komisijos komunikate „ES biokuro strategija“⁴.

³ 2003 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/30/EB dėl skatinimo naudoti biokurą ir kitą atsinaujinantį kurą transporte (OL L 123, 2003 5 17, p. 42) 3 straipsnyje nustatoma 5,75 % viso transportui sunaudojamo benzino ir dyzelino kiekio, tiekiamo į rinką iki 2010 m. gruodžio 31 d., rekomenduojama vertė.

⁴ COM(2005) 628 galutinis ir COM(2006) 34 galutinis.

(25) Biokuro direktyvoje „biokuras“ apibrėžiamas kaip iš biomasės pagamintas skystas arba dujinis transporto kuras, o „biomasė“ – biologiškai iri frakcija produktų, atliekų ir likučių, gaunamų žemės ūkyje (įskaitant augalinės ir gyvulinės kilmės medžiagas), miškų ūkyje ir susijusiose pramonės šakose, taip pat biologiškai iri pramonės ir miestų atliekų frakcija. Biokuro politika logiškai dera su platesne atsinaujinančių energijos šaltinių skatinimo politika⁵.

3.3 Pagalbos suderinamumas su bendrąja rinka

(26) EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkte numatoma bendrosios nesuderinamumo su bendrąja rinka taisyklės, nurodytos šio straipsnio 1 dalyje, išimtis, suteikiama tuo atveju, kai pagalba skiriama tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.

(27) Komisijos nuomone, valstybės pagalba žemės ūkio sektoriuje yra suderinama su bendrąja rinka, jei ją skiriant laikomasi atitinkamų valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje nuostatų. Komisija pabrėžia, kad apie aptariamąjį atvejį buvo pranešta prieš įsigaliojant Bendrijos 2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose gairėms⁶, priimtoms 2006 m. gruodžio 6 d., ir kad šiuo atveju sprendimas bus priimtas tik tuomet, kai minėtos gairės jau bus taikomos.

(28) Remiantis ankstesnėje dalyje minėtų gairių 194 straipsniu pranešimai, dėl kurių nebuvo priimta sprendimų iki 2006 m. gruodžio 31 d., bus įvertinti pagal valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje nuostatas, taikomas pranešimo apie pagalbą dieną.

(29) Pranešimo dieną buvo taikomos Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje (toliau – Gairės)⁷ nuostatos.

(30) Visų pirma, pagalba bioenergijos tikslais naudojamam rapsų aliejui gaminti turi būti įvertinta pagal Gairių 5.5. punktą.

(31) Gairių 5.5.3 punkte nustatyta, kad deramai pagrįstais atvejais, pvz., skiriant pagalbą biokuro gamybai plėtoti, Komisija gali pritarti pagalbos tam tikrai veiklai vykdyti skyrimui, kai aiškiai įrodoma, kad papildomas sąnaudas, atsirandančias naudojant aplinkai nekenksmingus gamybos būdus, palyginti su tradiciniais gamybos procesais, kompensuoti būtina. Pagalba turi būti skirta tik papildomų sąnaudų poveikiui neutralizuoti ir turi būti persvarstoma bent kas penkerius metus siekiant atsizvelgti į įvairių naudojamų gamybos būdų santykinį sąnaudų pokyčius ir komercinę naudą, galinčią atsirasti naudojant aplinkai mažiau kenksmingus gamybos būdus.

(32) Komisija pabrėžia, kad šios pagalbos priemonės tikslai neprieštarauja Bendrijos atsinaujinančių energijos šaltinių politikai.

⁵ Žr., pvz., 1997 m. Komisijos baltąją knygą dėl atsinaujinančių energijos šaltinių COM (1997) 599 galutinis, 1997 11 26, Žaliąją knygą dėl energijos tiekimo saugumo Europos Sąjungoje COM (2000) 769, 2000 11 29, Komisijos komunikatą dėl pakaitinių kelių transporto degalų ir dėl priemonių paketo biokuro naudojimui skatinti COM (2001) 547, 2001 11 7.

⁶ OL C 319, 2006 12 27, p. 1.

⁷ OL C 232, 2000 8 12, p. 17.

- (33) Iš Lietuvos valdžios institucijų pateiktos informacijos apie gamybos sąnaudas paaiškėjo, kad pagalba naudojama papildomoms sąnaudoms, susidarančioms naudojant aplinkai nekenksmingus gamybos būdus, palyginti su įprastais gamybos būdais, kompensuoti (žr. 16–17 punktus *supra*). Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad nebus išmokėta per didelė kompensacija (žr. 18 punktą *supra*).
- (34) Priemonės trukmė – 6 metai. Lietuvos valdžios institucijos patikino, kad kiekvienais metais bus apskaičiuojamas gamybos kainos ir rinkos kainos santykis (žr. 19 dalį *supra*).
- (35) Atsižvelgiant į pirmiau minėtas aplinkybes, minima pagalbos priemonė atitinka Gairių 5.5 punkto reikalavimus.
- (36) Lietuvos valdžios institucijoms primenama, kad jos privalės imtis atitinkamų priemonių, kad dabartinė schema būtų suderinta su naujais teisės aktais iki 2007 m. gruodžio 31 d., kaip reikalaujama Bendrijos 2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose gairių 196 punkte.

4. Išvados

- (37) Atsižvelgdama į pirmiau minėtas aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad schema „Valstybės pagalba biodyzelino gamybos plėtojimui“ yra suderinama su EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu.
- (38) Jeigu šiame rašte yra konfidencialios informacijos, kurios nederėtų skelbti, prašome apie tai pranešti Komisijai per penkiolika darbo dienų nuo jo gavimo. Jei iki nurodyto termino Komisija negaus pagrįsto prašymo, bus manoma, kad Jūs sutinkate, jog visas šio rašto tekstas originalo kalba būtų skelbiamas tinklavietėje http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids/. Prašymą, kuriame nurodoma neskelbtina informacija, reikėtų siųsti registruotu laišku arba faksu šiuo adresu:

Commission européenne
Direction générale de l’agriculture et du développement rural
Direction H.2
Bureau Loi 130 5/128
B-1049 Bruxelles
Faksas (+ 32 2) 2967672

Pagarbiai
Komisijos vardu

Komisijos narė
Mariann FISCHER BOEL

I priedas**1 lentelė. Biodyzelino gamybos sąnaudos ir kompensacijos dydis**

<i>Rapsų metilo esterio gamybos sąnaudos</i>	<i>LTL / kg</i>
1. Žaliava	
Rapsai ir rapsų aliejus	2,24
2. Perdirbimo sąnaudos	:
Metanolis	0,15
Kaustinė soda	0,01
Fosfatas	0,03
Elektra	0,05
Suskystintosios dujos	0,04
Darbo užmokestis ir socialinio draudimo išmokos	0,09
Eksploatavimo išlaidos	0,04
Rapsų džiovinimas ir valymas	0,01
Amortizacija	0,23
Palūkanos	0,02
3. Kitos sąnaudos	
Kitos išlaidos	0,01
Kredito kaina ir investicijų grąža	0,15
4. Logistikos sąnaudos	
Transporto išlaidos	0,06
Produktų sandėliavimo išlaidos	0,02
5. Metilo esterio gamybos sąnaudos (1+2+3+4)	3,15
6. Bendra pardavimo kaina (7+8)	2,67
7. Metilo esterio (rapsų metilo esterio) pardavimo kaina	2,30
8. Šalutinių produktų pardavimo kaina (LTL/rapsų metilo esterio kg)	0,37
9. Pajamų ir sąnaudų skirtumas (6-5)	-0,48
10. Kompensacija už vieną metilo esterio kg	0,48
11. Kompensacija už vieną rapsų kg	0,16

Lentelės pastaba:

Vienai tonai metilo esterio pagaminti reikia trijų tonų rapsų.